

JELENKOR.

13. szám

Pest, szombat február 14kén

1835.

Foglalat: Magyar- és Erdélyország (orsz. ülések; február 12ike; kinevezések; Fiumének hajózási 's kereskedési állapotja 1834ben; aradi kórházak; Fodor Gerzon †; garázda bosnyákok; vesztéglés-idő Erdély határain.) Anglia (Pozzo di Borgo; Jonathan Peel; egyházi javítási terv a' Globe és Standard szerint; Scheffeldi zaj; Jamaica.) Franciaország (Temps elmélkedése; Lubecky, Talleyrand, Iars követ fölvilágítása a' lyoni zendülésről.) Spanyolország. (Llauder a' ministeriumból kilép; egyveleg.) Törökország (hírek Alexandriából és Belgrádbul.) Amerika (Jackson és francia adósság.)

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony feb. 9. Az urbéri kérdéses pontok folyvást vita alatt forgnak. A' dunai álló hidépités tárgyában az egyesülés megtörtént, 's mind a' két tábla részéről tagok nevezettek ki egy választottságra, melly az építés közelebbi meghatározását, létesítés-módját, 's mindent mi e' tárggyal összeköttetésben áll, kidolgozzon, 's munkáját az országgyűlésnek fölterjessze. Ezen választottság elnöke gr. Keglevich Gábor koronaőr excja. Febr. 8kán e' választottság a' nevezett rendes elnök ur távollétében elnöki helyettes Szegedy Ferencz főispán előülte alatt foglalatosságát már meg is kezdte. Feb. 6kán az ő Fölségeik születésnapjára készült üdvözlő fölírás elegy-ülésben szokás szerint lepecsételtetett 's utnak indított.

FEBRUÁR 12ike. Ki nem fogja e' jeles napot ismerni, ki nem tudni: mennyi mondanó 's irandó lenne róla? Felsőges Királyunk, alattvalói előtt ezen olly kedves születésnapját 1835ben is, mint fiui buzgón ohajtók, elérte 's vajha egy-viszonyu vá lehetne várásolnunk jövendőre is elérést 's ohajtást! ugy az első még igen sokáig boldogit. Szépet dicsőt mondhatnánk e' naprul 's nagyot és hálast mint tárgya érdemli, de ki gondolhat szebet, méltóbbat 's dicsőbbet, mint minőnek ez ünnep sziveinkben bélyegült? melly ajak, milly verseny toll képes újabbat, különösbet, kedvesebbet mondani, mint ez ünnepnek a' népnél buzgó, szíves, szóval fiui fogadtatása? Mi most is mintedig e' hálás nép-érzelmet látjuk és vesszük legdrágább pompául, minőt a' budai várfokra kiszegzett 18, 's Pesten hasonlag más 18 algyu, valamint minden kiállott sor-és polgár-katonaság minden fegyver-ropogtatásaik nem képesek eléggé hirdetni. Azonban ha e' külső díszjeleket vesszük is hálamértéknek, legalább törekvést mutatnak azok az említettek igazlására. Fő hely, honnét az ünnep kül disze szétsugárzott, mind két fővárosunkban a' szentegyház vala: Budán t. i. a' vári főtemplomban m. Sztankovits János püspök ur, m. k. helytartósági tanácsnok 's a' t. Pesten az anya-templomban Fejér György prépost és k. tan., a' kir. egyetemi egyházban pedig Dercsik apát és k. tan. uu. tarták a' fényes egyházi tiszteletet. Pesten ünnepileg jelen volt a' számos

népén kívül a' ns vármegye, városi belső és külső tanács, kir. ügyigazgatóság, harminczad, só-és zálogházi tisztség; az ájtatos szerzet alatti fiataliságnak t. t. Schirkehuber Mórincz szónoklati oktató tartott az örömmünnephez alkalmazott beszédet. Budán szinte jelen volt az egyházban a' m. k. Helytartótanács, kir. udv. Kincstár, fő hadi Kormány mint orsz. hatóságok minden rendü személy sége, továbbá a' városi tisztviselőség, 's a' t. Katonaságközül Pesten a' plebania-templom és városi házi téren 's környéken tisztelkedésül kiállítva volt egy magyar gyalog osztály d. Miguel ezredébül, 2 német gyalog osztály Gudelka-ezredébül, 3 pattantyus osztály 's Ferdinánd huszár-ezredébül az épen itt szolgálattelvő tűz-őr-csapat; Budán 1 gránátos osztály, egy más gyalog osztály Bentheim-ezredébül, pattantyuság 's a' magyar korona őrsége. E' katonaság mind a' két városban mise-szakonként üdvözlő pontos tüzeléssel tisztelkedett. Fegyverben kiállott díszemelésül és hódolatul ezeken kívül Pesten a' polgári vadász század és német lovasság, valamint Budán is a' polgári katonaság zengő hangszkarostul.

Ő cs. kir. Fölsége Malom Zsigmond erdélyi kir. kormányzéki és elnökségi titoknokot erdélyi nemességre méltóztatott emelni.

A' magy. kir. udv. Kancellaria a' horvát-országi kir. táblához szegények ügyvédjévé Novák Ferencz Varasd vármegyei tisztí aljegyzőt nevezé ki.

Fiume január. 25ikén 1835: A' közelebb lefolyt 1834ki katonai évben Fiumének hajózási 's kereskedési állapotja, mint azt hiteles kutfók mutatják, következő volt: érkezett partvizére terhelve a.) minden tengeren szabad hajózásra fölkészült, azaz általában „hosszú utazásu hajó“ (naviglio di lungo corso), melly fejedelmi patenssel van biztosítva, ausztriai 32 hajó, 170,833 pengő forintnyi árúval; jóniai 1. h. 550 p. f. árúval; török 1. h. 720 p. f. árúval; egyházi birodalombeli 11. h. 17,521. p. f. árúval; sardiniái 2. h. 2771 p. f. árúval; görög 1. h. 600 p. f. árúval; összesen: 49 hajó, 184195 p. f. árúval. — Kikötőjébe terhelve b.) kormányzéki tengeri ütlevéllel ellátott hajó (naviglio del grande cabotaggio), azaz ollyan, melly a' földközi tengeren Görögország végső kikötőjétől Gibraltá-

rig utazhatik, érkezett: **645** ausztriai, **704,783** p. forintnyi áruval; **214** egyházi birodalombeli, **150576** p. f. áruval; **27** nápolyi, **30,061** p. f. áruval; összesen: **886** hajó, **885,510** p. f. áruval. — Továbbá ugyan kikötőjébe, a' „navigli del piccolo cabotaggio“ azaz tengeri révpárti szabadsággal, saját kormányaik körén hajózhatók közül, terhelve érkezett: **1317** ausztriai, **132** ezer **960** p. f. áruval. Az a.) alatt nevezettek közül partvizére üresen érkeztek: **43** ausztriai; **4** egyházi birodalombeli; **1** éjszakamerikai, 's **1** orosz; összesen **49**. — a' b.) alattiakból, kikötőjébe, üresen: **342** ausztriai; **36** egyházi birodalombeli; **1** nápolyi; — a' c.) alattiak közül pedig, ugyan üresen: **747** ausztriai érkezett. — Partvizéről terhelve távozott: a.) fejedelmi patenssel utazó: **66** ausztriai, **474,432** p. f. áruval; **1** jóniai, **189** p. f. áruval; **1** török, **195** p. f. áruval; **2** sardíniai, **15,618** p. f. áruval; **10** egyházi birodalombeli, **22,080** p. f. áruval; **2** éjszakamerikai, **21,000** p. f. áruval; **1** görög, **776** p. f. áruval; összesen: **83** hajó, **534,280** p. f. áruval. Hasonló, távozott üresen: **10** ausztriai; **4** egyházi birodalombeli; **1** orosz; mindössze: **15**. — Kikötőjéből, a' második rendű hajók közül, terhelve távozott: **741** ausztriai, **925,433** p. f. áruval; **170** egyházi birodalombeli, **54,785** p. f. áruval; **25** nápolyi, **10,460** p. f. áruval; összesen: **936** hajó, **990,678** p. f. áruval. — Ugyanílyen távozott üresen: ausztriai **245**; egyházi birodalombeli **84**; nápolyi **1**; összesen: **330**. — Végre, a' harmadik rendűek közül, kikötőjéből távozott terhelve: **545** ausztriai, **62,223** p. f. áruval. Hasonló, üresen: **1516** ausztriai. — Érkezés: terhelt **2252**; üres **1175**; összesen **3427**. Távozás: terhelt **1574**; üres **1861**; összesen **3435**. Az érkezést nyolccsal fölülhaladó távozásnak, az **1834**iki Jelenkor **18**ik számában említett ok, most is áll; áll azon megjegyzés is, hogy az itten idézett érkezések 's távozások csupán Fiumét, 's nem az egész magyar Tenger-melléket is — illetik; 's hogy közükbe az úgy nevezett tragetto-k számítva nincsenek. — A' kivitt árúk **1,212,665** pengő forintra menő összes értékét a' behozottakéval, melly **1,587,181** pengő forintra számítatik, egybevetvén, kiteszik, hogy Fiumében **1835**ben **2,799,846** p. f. (s így a' tavalyinál **368,544** pengő fttal) volt kevesebb forgásban; mellyből részünkre tettelegi maradék: **374,516** p. f. azaz **59,892** p. fttal kevesebb a' tavalyinál. Oka ennek a' nagy szárazság volt, mert viz' szűke miatt megszűnt a' szávai 's kulpai szállítás Károlyvárosba, 's innét a' Ludoviceán, mellyen négy, öt órajárásra sem lehetett helyel-hellyel vizet kapni, Fiumébe. — A' behozott árúk közt mennyiségre 's értékre néz-

ve különösen említést érdemelnek: bor, bőr, czukor, gabona, kávé, kéziművek, kender, olaj, rizs, rongy 's tésztaemek (pasta); a' kivittek közt ellenben: bőr, burnót, dohány, fa (minden nemű 's használatú) gabona, kender, liszt, papiros, repce, rongy, só és szén.

ARAD MEGYÉBEN 1829 évtől, haszonteljes megyei rendeletnél fogva divatozó új esztendei tisztelkedések megváltatásául e' f. évre bejött **367** ezüst forint, **40** krnyi somma, az adakozók szétosztogatóndó névjegyzékinek nyomtatására ment költség lehuztával egyenesen táplálatára azon nyomorult szegény embertársinknak fordítatik, kik az ujonan készült kórházban jelenleg **43** számmal ápolgattatnak; — Arad város részéről pedig különösen begyűlt **325** ezüst forint **31** kr. mennyiség, a' külön építetteti szándéklott kórház tőkepénzeinek gyarapítására, 's a' mostani synylódó kebelbeliek élelmezésökre vanszánva, kikről a' megyei kór-intézetben még mostan, naponkénti **8** pengő kr. fizetés mellett gondoskodnak. E' kórházban m. e. nov. **16**ától, mint elkészülte napjától orvoslati gyámra talált mostanig a' megye részéről **41**, a' város részéről **45**, összesen **86** beteg.

A' MAGY. NEMZ. MUZEUM gyarapodására Ittebei Kiss Antal kir. udvarnok 's több megyei táblab. ezen intézethez már több ízben tanúsított hazafi indulatjához képest most ujlag szives vala megajándékozni egy ritka 's **47** eredeti magyar levélből álló gyűjteménnyel annak egyik osztályát t. i. a' Széchenyi országos könyvtárt. Valamint az ajándékozó szép tette buzgó hálára érdemes, úgy a' gyűjtögető is köz tiszteletre méltó, ki e' régiségeket nagy fáradsággal 's költséges áldozattal az enyészettől megmenté, ez pedig Paulányi József ur m. k. u. kancellariái concipista. Ezen nemes lelkű hazánkfia azon szerencsés Magyar, ki nem rég Hunyadi Jánosnak és Hunyadi Mátyás királynak eredeti magyar levelére (mindkettőt bárcsak minélelőbb hasonmásban, facsimileben, birhatnók!) szert tett. A' mit mindnyájunk öröme t. t. Horvát Istvánnak a' Tud. Gyűjteménybe iktatott nagybecsű közleménye után a' két hazával lapjaink is tudatni sietnek.

N. kőrös febr. **8**kán F. h. **6**ka estvéjén mult ki földi pályája **72**dik telében nagytiszt. tud. ns. nánási Fodor Gerzon ur, iskolánk **23**. szentegyházunk **20** évű tanítója 's lelkipásztora és a' dunamelléki Superintendencia közönséges jegyzője; de élni fog emléke hazai Literaturánk körül tett hasznos fáradozásiban úgy, mint több más nemes tetteiben. Könnyek közt kíséré gyászos özvegye 's kedves gyermekei mellett, díszes halotti szertartás után, hallgatónak nagyszámú serege azon sirkertbe, hol kevéssel azelőtt még ő tevé az utolsó halotti tanítást. Béke hamvaira.

Bosnyák-török szomszédink megint izgágán viselik magokat. E' tartományban még ma is teljes anarchia uralkodik 's így semmi rend, semmi fenyték. Hatalmasbaik rabló csoportokat gyűjtenek magokhoz, vagy vesznek pártfogásuk alá 's berontanak velök zsákmányozni a' szomszéd tartományokba. Így történik ez horvát katonai végeinkkel is. Bosnyák uraimék vagy ezek védelme alatt álló más rabló csoportok, kik aztán

a' rablott jöszágot pártfogóikkal megosztani szokták, gyakran háborgatják e' végvidéket, mellyen mint tudva van, az elválasztó határörvonal nagyobb részint szárazföldön esik; lopva berontnak, marhákat hajtának el, embereket ölnek 's a' t. — A' mult hónap 25-kén az 1 báni határezredi örvonalon, ör-járás közben Jovo Ostoich serassani főbasát Sirovacz falu mellett (melly a' mi részünkön esik) egy illy rabló csoport lesből lőtte le, az albasát Thesan Ostoichot pedig megsebesíté. Gyilkolás után a' csoport visszafutott a' török földre, 's nyomába futni nem lehetett. 13 's 14ke közti éjjel, a' Massinovich török aga védelme alatt álló illyféle zsványokból 9 jöve által széleinkre, 's az 1 báni ezred mojani csapatjából 5 határnokot, kik épen a' határszázelen eső Garlivacz erdőből fát hoztanak, megtámadák, 's közülök egyet lelővén a' 4 jármos ökröt kifogák 's hajták a' török föld felé. A' többi 4 ember minden marhástul szerencsésen megszab. lúlván a' szomszéd falukban azonnal lármát ütött; összegyűlt az egész környékbeli katonaság 's tiszteivel együtt fegyveresen sieté az örvonal felé elszegni a' rablók utját. Ezek szorosban látván magokat, a' rablott jöszágot elhagyák 's ugy futottak a' török földre vissza. Az ezred 's örvonali parancsnok megértvén, hogy a' rablók a' nem messze fekvő törökföldi Zboristhe faluban Massinovich aga véduroknál vonultak meg, átlépett a' határon 's a' fátul körülfogatván egy osztályt beküldé felszólítani a' lakosokat a' gyilkosok kiadatása végett. Ezek válasz helyett lövésekkel fogadák a' beküldött katonaságot, melly által részünkről kettő esett el, egy pedig sebet kapott. Nem vala tehát más mód mint erőszakhoz nyulni, mellynek következésében katonáink a' falut nyilsebességgel megrohanván megvitták. 7 esett el a' makaes lakosok részéről halva, 's 15 sebet kapott. Ostromlás 's e' közbeni mind két részről történt tüzelés miatt itt ott a' szalmafödelek tüzet kapván, ez által néhány csárdájuk is porrá égett. Fájdalom! mind e' mellett is a' keresett zsvány-czimborák kézre nem kerülhettek. Zág. Ujs.

VESZTEGINTÉZETINK ÜGYÉBEN. Mult évi oct. 5ki legkegyesb határozatában ó cs. kir Főlsége rendelni méltóztatott: hogy valamig Moldva- és Oláhországban a' velök szomszédos többi török tartományokra nézve főnálló vesztegintézetek épségben főtartatnak 's az egészségi állapot a' nevezett két tartományban nem gyanus: Erdély szélein a' Moldva- és Oláhországbul jövökre eddig főállott 10 napi másod-foku veszteglés ezental 5 napi leend; azonban ha Konstantinápolyban a' peštis megszűnik 's a' törökbirodalom europai többi része is teljes és kétségtelen jó egészségi állapotú, a' veszteglés első fokra szállittatik 's ehözképest Törökországbul jövé minden utasnak az ausztriai birodalmi földre szabad átkelés engedtetik; ellenben ha Moldva- és Oláhországban keleti dögmirigy üt ki, azon esetben a' veszteglés 20 napig tartó 3 foknyira emeltessék. A' kir. kormányzék, melly e' legfensőbb határozatot mult év dec. 15ki rendeltetésénél fogva közhírré téteté, hozzá teszi egyszersmind: hogy jelenre nézve e' legfensőbb rendeléshöz képest, minthogy Moldva- és Oláhországban az egészség állapota nem látszik veszélyesnek, ezen tartományokba járó személyekre Erdély szélein a' veszteglési idő 5 napra szállittatik le, mirigy-ragadós portékákra nézve pe-

dig további rendelésig főnmarad az eddigi veszteglés, 10 nap t. i. olytán árukra, mellyek hiteles bebizonyítás szerint egyenesen és közvetlen Moldva- és Oláhországbul szállittatnak, 20 nap pedig olyanokra, mellyek a' Törökbirodalom többi részeiből hozatnak.

SELMECZ sz. királyi és bányaváros feb. 3 — 4 napjain tartá tisztválasztását ugyancsak, mint Besztercze-bánya, Schwaitzer Gábor ur 's bányaföldkerületi főkamara grófnak, mint e' végre kiküldött kir. biztosnak elnöksége alatt. A' választó-polgárság száma 37 uj taggal lön kiegészítve; ezután szószólónak választatott Ertl Sámuel; uj tanácsbeliek lettek: Majeovich József, Matulay János, Marschalko Gottlieb és Goldbrunner Sándor; tiszt. tanácsbeliek: Lauser Lajos és Bobor János; városkapitány Marschalko Gottlieb; polgármester Matulay János; bíró Schmidt Ferencz.

ANGLIA.

A' Courier csipösen emeli ki azon körülményt, hogy Londonba orosz követé Pozzo di Borgo neveztetett ki; mi annál szembetünőbb, hogy nem csak Pozzo di Borgo váratik Londonba, hanem Eszterházy hg (ki jan. 29kén indult el Bécsből követségi helyére) úgy szinte a' francia követ is, ha Lajos-Fülöp szerencsés leszén olyant találni, ki az angol ministerium előtt kedves leend. Mind ezt, ugymond a' Courier, az udvar igen örömet látja, mert az fényét nevelni fogja, 's annál inkább, minthogy Lieven hgasszonyt is Londonba várják, kinek az orvosok azt javasolták, hogy olly éghajlat alá menjen lakni, mellyet már egészen meg szokott, az az Londonba. A' ministerium örömet használná ezen asszonyság befolyását a' toryknál. Azonban a' közelgő udvari pompának még más czélja is van. Wellington és Peeligen jól tudják, hogy bizonyos osztály előtt igen kedvesekké teszik magokat, ha sok gazdag embert csöditenek Londonba, kik sokat költenek. Már is áldott évre számolnak a' szatócsok, 's ha aratásuk jól ütend ki, örömkialtásokkal fognak az utcák megtelni. Azonban mind ez nem mást csak al-népszerűséget szerezhet a' ministeriumnak 's csupán arra szolgál majd, hogy csalódásában még inkább megerősödjék — Az oppositio lapjai igen főnakadnak azon jól kiszámolt körülményen, hogy ugyanazon időben, midőn a' királyszéki beszéd tartatni fog, mi legközelebb nyolczad napra történhetik feb. 19ke után, mikorra tudniillik mindenfelől be kell a' választási tudósításokat küldeni, a' kerületi törvényszékek üléseit is megkezdik, mi természetesen sok parlamenti tagot elfogand az alsó házbani megjelenéstől. — Jonathan Peel, az első minister nagybátyja, Canterburyben 600,000 font sterlingnyi vagyont ha-

gyott hátra. A' status e' vagyomból helyeg-illetőség fejében 2000 fontot veend be. — Német lapok londoni levél után említik, hogy a' választások sikere, mellyre egész Europa feszülten vár, már most világos. A' reformerek az alsóház többes számát fogják tenni, a' toryk ellenben a' kisebbit. Nem valószínűtlenszámitások után így oszlanak meg a' szózatok: tiszta radical: 100 — 120; radical-whig 80 vagy 100; mérséklett vagy conservatív whig Melbourne és Stanley pártján 160 — 180; tory Sir R. Peel árnyéklataból 120; tory Wellington hg árnyéklataból 80; tiszta vagy tultory 50 — 60. Ha e' számitások helyesek, úgy a' ministerium csak addig tarthatja fön magát, míg hajlandó lesz a' nemzet mérséklett része által kívánt javításokat megadni és támogatni, vagy legalább azokat nyilván nem ellenzeni. A' rendszeres oppositio legfőbb 220 tagot számlál. Az első küzdés, mellyet a' tory igazgatásnak ki kell állani, az alsóházi elnök megválasztatása lesz. Manners-Sutton, az eddigi speaker a' toryk jelöltje, de mérsékes elvű, ki az elnökséget helyesen vitte.

A' Globe felel a' Standard azon cikkelyére, mellyben ez az egyházi javítás tervét a' miniszterek előadási szándéka szerint fejtegeti. A' terv mint a' Standard maga is állítja hihetőleg még nincs megérve, de azt kétségkívül hivatalos kutfőbül meríté, 's valóban azon intézkedések alapvonalait közli, mellyeket a' kormány javasolni fog. Úgy látszik az egész terv azon föltételen 's gondolatlan látszik alapulni, hogy a' fenálló lelkészek száma a' népség mostani állapotjához képest nem elég a' nép szükségéhez kívántató vallásbeli oktatásra. A' Standard arra hivatkozik, hogy mind a' fő, mind a' tartományi nagyobb városok lakossága tetemesen öregbült, 's hogy a' disszenterek nagy megsaporodtat nem tulajdoníthatni a' önálló egyház tanítási vagy szertartási nem kedvelésének, hanem egyedül annak, hogy az egyháznak nem volt vallási vigasztalást 's oktatást adásra elégséges szolgálja. Továbbá így panaszkodik: „Olly városban, mint Manchester, nemzedék idűl fel, mellynek szinte lehetlen püspöki egyházba csak egyszer is lépnie. Fájdalom! így nevelt emberektől nem várhatni, hogy magok készítsenek magoknak vallásos oktatástervet, mert épen azok, kiknek legtöbb szükségök volna rá, leghanyagabbak iránta. Itten tehát, minden más mellékes rossz daczára is jól esett, hogy a' disszenterek közbejöttek 's a' gyártó, és kézműves népet némi vallásos ismeretekben oktatták. Azon kerületben, hol nincs egyház, fölűti kápolnáját a' disszenter pap. Célja meg lehet jámbor 's hihetőleg legtöbb esetben az, de néha tisztátalan is; de minden esetre szívesen fog minden keresztyén örven-

deni, hogy ott, hol minden vallási oktatás hiányzott ezelőtt, most evangelium hirdettetik. Azon néptömeg, melly a' kézműves kerületben a' disszenterektől fogadá első vallásos benyomását, később akárhova jut is, e' vallás sajátági és fogalmihoz hiven ragaszkodik. Így a' gyárkerületek soha ki nem apadó forrásai a' disszentismusnak. A' javítási terv fővonása tehát az fog lenni, hogy a' gyárkerületeket elegendő pap számmal lássa el a' önálló egyházból.“ Eddig a' Standard. Erre folytatja a' Globe: Mielőtte e' következtetést megtámadnók, azon eszközöket 's módokat említjük meg, mellyekkel a' Standard e' célzt elérhetőnek hiszi „E' dolgot, úgymond a' Standard, tetemes másítások nélkül nem létesíthetni. Mellyek tehát e' másítások? Azt javasolják: szaporíttassék a' lelkészek száma tetemesen. De mikép? A' Standard módjai ezek: 1) eltörlesztése 's mennyire a' fenálló érdekek engedik, megkevesbitése a' hivatal-halmozásnak, (pluralism). 2) A' káptalanok jövedelmi alapját is használhatni némi kiterjedésben, a' önálló érdekek bizonyos kimélese mellett, úgy szinte minden szerzeti (collegial) intézetét is, ha ez az egyetemmel összekötésben nincsen. „Végre, így fejezi a' Standard cikkelyét, ha mindezen alap sem volna elég, a' valahára kielégített nép által fogná látni, hogy azon egyház, melly 4—5 millio embernek elég volt, 15 millionak többé elég nem lehet, 's az egyház a' vallás nevében bizodalmasan a' parlamenthez folyamodhatnék hiány-pótlásért.“ E' jelen javaslat egyenes célja tehát nem egyéb, sem több sem kevesebb, mond a' Globe, mint a' súlyos terhek alatt csüggedező országnak új terhet vetni nyakába, 's olly egyházi intézvény jövedelmeit szaporítani meg, melly a' nélkül is leggazdagabb e' világon. A' javaslatnak egyenesen oda kellene vezetnie, mert hisz a' önálló érdekeket kimélni kellene. Mindezek után világos, hogy a' nép rovására történék e' másítás, 's csak azért, hogy a' önálló egyház képes legyen disszenter versenytársával olly helyeken is vetélkedni, hol, mint a' Standard maga is megvallá, a' megsaporodott nép vallási oktatásáról a' disszenterek eléggé gondoskodtak. És — csak mellékesen kérdve, valljon fognák é a' disszenterek is pótolni azon adót, mellyre a' lelkészek illy megsaporíttatása miatt lenne szükség? De mi azon tett dolgokat tagadjuk, mellyekre a' rendszabást építeni akarják. Mi nem engedjük meg, hogy a' lelkészek száma nem elég híveik vallási oktatására. Sőt ha új munkások volnának is' szükségesekek, azt állítjuk, hogy az egyház mostani jövedelme helyesb alkalmazás 's illőbb fölosztás mellett több lesz mint elegendő az új lelkészeket is fizethetni. Az igazság az, hogy nem szolgálja számában hiányos a' önálló egyház,

hanem inkább azok számában, kik azon jutalmért, mellyet vesznek, valódi szolgálatot tesznek. Ritkán van hijány egyházra v. templomra nézve, de hányszor áll a' püspöki egyház üresen, míg a' község dissenter kápolnába tódul! Tehát nem az egyházak vagy lelkészek hijányában kell a' dissentismus haladása okát keresni; hanem inkább az angol papoknak illő erkölcsi és szoros fenytéki hijányában. De miért nem bizzák hát a' lelki pásztorkodást szerzetes (collegial) intézvényekre? — Valóban örvendhetünk hogy a' toryk minden megvesztegetési cseleik után sem birták a' parlamenti választások többségét részökre nyerni. A' Courier szerint a' reformerek többsége a' toryk fölött most, miután már mind tudvák a' választások, 156ra megyen. — Sheffield városban, hol orvos-iskola van, rendtelenségek történtenek. Az iskola kapusa tudillik összekocczant feleségével, 's minthogy a' háborgó házaspár részeg volt, egymásnak estek. A' férj utczára dobta ki feleségét, ki e' meglepő kisujtatásra gyilkos! gyilkos! kiáltoza. E' zajra sok nép gyült össze, többnyire suhanczok, 's igen különös hírek támadván a' népcsoportban, megrohanták a' házat, 's nagy részben le is ronták 's végre fölgyújtották; az oda sietett katonaság elszéleszté ugyan a' rombolókat, de az másnap ismét összecsedült és zajongani kezdett, noha szinre legalább semmi ok sem látszott arra. Ekkor az orvos-iskola épülete majd egészen láng-martalékká lett. Egy orvosnak is betörte a' porság ablakit. Most már a' helyhatóságot vádolják, hogy nem mutatott elég tisztí buzgóságot.

Jamaicai dec. 6ki hírek szerint ekkor a' sziget állapotja teljesen megnyugtató volt 's tánczok, ünneplések váltogaták egymást, úgy hogy rendtelenség vagy háborgatásnak legkisebb nesze vagy nyoma sem volt. A' tory lapok tehát hijában hirdették onnan a' zendülést. Annyi azonban való, hogy a' törvényhozó gyűlés és a' kormányzó közt feszengés uralkodott. A' kormányzó t. i. némi oklevelet kívánt a' törvényhozó gyűléstől, mit ez folyvást megtagadott tőle, 's a' vitának még e' hir elindultakor sem vala vége.

FRANCZIAORSZÁG.

A' Temps így elmélkedik: „Pozzo di Borgo gr. áttételével háromszoros cél van elérve. 1) a' diplomatikai alkudozások központjának Londonba kelle áttétnie, 's valóságos remek lenne, magát Angliát is a' haladás vagy revolutio ellen fordítani; 2) elveszt Franciaország egy orosz követet, 's ezentúl csak ügyviselővel lesz kénytelen megelégedni. Végre Pozzo di Borgo is megbühöszik azon javalásáért, mellyet a' juliusrevolutio iránt mutatott. Valamennyi párisi 's londoni levelező megegyezik abban hogy Poz-

zo di Borgo helyébe nem menend többé orosz követ, hanem csak ügyviselő Parisba. — A' Renovateur szerint Boucquenev Londonba fogja Sebastiani urat kísérni küldöttségi első titkoknak czimmel. — Bichat ur, a' Tribune szerkesztője jan. 29én a' sajnai törvényszék előtt öt eszt. fogságra 's 10,000 frank birságra ítéltetett; 's a' National egyik szerkesztője is két esztend. fogságra 's 10,000 frank birságra. — A' munkások a' Louxembourg palotán már január 29én dolgozni kezdtek. E' munkákat két vállalkozó intézi. — Marmont marsal Aegyptusból Genuába érkezett, hol veszteglést tart, 's mihelyt azt kiállandja, Romába menend, hol már kész a' szállás számára.

Egy párisi levelező így elmélkedik az orosz és amerikai követelésekről jan. 29. „Tudja Ön minő fordulást vett az orosz követelés. Mi szomorú helyzetben vala Rigny ur! A' jan. 27ki ülésben tagadá hogy létez orosz emlékiromány Wellington hgehez az orosz-lengyel követelési tárgyban, 's most még is a' ház asztalára teszi azt. Thiers ur egy ízben védelmezi azt, mit máskor ostromla. Mi sorsra jut e' viták után az amerikai követelés, melly nyerekedők markában van, kik azt száztól 20-30al vásárlották 's iszonyu nyereséget hozandanak. A' király személye ugyan, mint mondják, egyenesen nincs a' dologban érdekelve, de udvari emberei többnyire. Azonban leginkább attól fél a' király, hogy Jackson az éjszakamerikai statusokban letett pénzeihez talál nyulni, ha t. i. a' követház megtagadná a' fizetést. E' dologban következő körülmény igen szemszuró: 1831 v. 32ben egy ellenzési hirlap azt jelenté, hogy Lajos-Fülöp személyesen küldé pénzeket az éjszakamerikai statusokba 's válaszul rögtön egyik kormánylap erre azt felelé, hogy e' pénzek nem a' király számára, hanem az amerikai követelések lerovatásukra küldettek. A' kamarában az ellenzés már most e' dilemmával állhat elő: vagy a' királyei voltak azon pénzek, 's akkor igazak ama' szárnyaló hírek, mellyeknél fogva pénzt takarítgata félre Lajos-Fülöp ur, vagy pénz által igazították el az egyesült statusokkal a' kötött alku; mielőtt azt a' kamarák törvény gyanánt elfogadják. Illy gondatlanság által a' kabinet egészen tönk-ré teszi magát.“ Pozzo di Borgo elutaztáról pedig ugyanazon levél így elmélkedik: „Pozzo di B. urnak Londonba utazása itt nagy megindulást okoz, mert Pozzo a' társaság valamennyi kitünő férfival kapcsolatban állott, — de egyszersmind a' királlyal is jó lábon. Nem hihetni, mi nyugtalan-ságot okoz ezen elhivatás a' magasb termekben, különösen a' juliusrevolutio aristokrataíban p. o. Pasquier, Decazes, Molé társaságában 's azt annál inkább, minthogy Pozzo urral már egész ké-

nyelemben valának, utódjától pedig nem tudják, mit várjanak. Ezen urak szomorú jövődőről álmodoznak, 's már is háborútól rettegnek, olly európai háborútól, mint az 1815ki. Pozzo ur nyilvánítása szerint maga sem hiszi, hogy utána többé követ érkezék Párisba, hanem azt véli, hogy ott ezentul csak ügyviselőket tart az orosz kormány. Ez fölötté aggasztja Lajos-Fülöpöt is, ki az orosz követet jó egyetértési biztosítékának nézte mindig az orosz kormánnyal, kit egyuttal a' szárazföldi Europa kifejezésének tartott. Jól értesített személyek még azt is állítják, hogy Lubeczki gr., Lajos-Fülöp nézete szerint is, nem egyedül a' lengyel követelés végett van Párisba, hanem azért is, hogy Medem gróffal, Pozzo ur utódjával ügyeljen a' francia kormány viseletére. — Ezen levelező egyúttal azt is ismétli, hogy a' francia kormány sokáig úgy mint van, nem állhat meg, hanem hihetőleg az ülések végével meg fog másittatni, és pedig olly értelemben, hogy Soult marsal lesz miniszerelnök, 's a' tiers parti is veendő némi részt benne. A' republicanus pár a' pairszék előtt, már majd nevetségessé lett. Annyi bizonyos, hogy szegény munkások jönnek vád alá, vagy mentetnek föl az alul minden ok nélkül, míg a' fők 's vezérek meg sem támadtatnak, 's titkos homályba rejtve maradnak. Az egyesületek, mellyek eddig nyilvánosak valának, a' tilalom által nem semmisültek meg, hanem csak titkosakká lettek, mert azóta folyvást alattomban tartatnak. A' republicanus párt épen nem mondott le táplált reményiről, hanem csak alkalmas időt vár, mellyben segítve Lajos-Fülöp ingadozó elvetlen politikájától, annál hathatósabban léphessen föl. — Talleyrand hg jan. 30án utazott el Párisból Rochecote felé Dino herczeg asszonnyal, miből igen azt vehetni ki, hogy szembeállólag akarja megmutatni, mi egészen külön vált a' kormánytól. — A' követházban jan. 31kén a' többi kérelem közt Lyon városáé is előfordult, mellyben pótlást kér az, az aprili zendületkor szenvedett károk miatt. Ez alkalommal Iars ur a' lyoni követek egyike javaslatot fejte ki ez iránt, 's a' kamara egyhanguan azt határozta, hogy a' kérelmet 's javaslatot fontolatra veendő. Iars ur beszéde elején azon körülményt emlité, hogy mindjárt a' julius-revolutio után politikai szövetezések támadtak Lyonban úgy, mint Párisban, mellyeket a' kormány nem csak nem gátla, sőt még mentegete is. Azonban Páris és Lyon lakosai nem osztoznak az akkori ministerek gondatlanságában, hanem a' nemzeti őrség kifáradván a' mindennapos járdalásban, midőn egykor az egyesületek együtt valának, arra szólította fel őket: oszlohnának széjjel; mi meg is történt. Azóta az egyesületek nyilvános életét nem tar-

tottak. Nem sokára Lyon egyik, Croix-rousse nevű, külvárosában, hol a' selyemmunkások nagy része lakik, minden titkolózás nélkül, egy csapat szabados állott föl, hogy Szavójába üssön, 's ott elveit terjesztve külháborúra ingereljen. E' csapat képeztetése, vezérei, fegyver-rakhelyei, indultának napja, minden előre tudva, hirdetve volt; egyedül a' hatóság nem látszott azt tudni, 's róla hallani akarni. Csak utólsó napon, miután a' kormány sürgetőbb közleményt vön mind erről, adatott telegraph által parancs, hogy ezen csapat elindulása gátoltassék meg; 's e' rendelet nem is hajtatek mindjárt végre; mert a' csapat már akkor elindult, 's négy vagy öt mérföldnyire távozott, mielőtt elértek 's föloszlatták azt. Többnyire a' vezérek közül egyik ellen sem tétellett törvényes nyomozás, sem általjában az egyesületek ezen első komoly lépte szorosabban nem vizsgálattott meg. „Igy, folytatá Iars ur beszédét, uraim, Lyonban a' képezett egyesületnek egyúttal politikai és katonai bélyege volt. Ez ugyan föloszlatott, de szunyátán hajtattott mindez végre, míg Perrier ministeriuma föllépett. E' minister hatalmas és bátor szavára megállapodtak a' pártok; 's átlátták, hogy kevésbé szembeálló utakat kell céljokra választaniok. Ez volt oka, hogy a' politikai célú ipar palástjával fődtek. Innen támadtak a' lyoni munkás egyesületek. Beszéde folytatában Iars ur ismétlé, hogy az 1834ki zendülés megint összekötésben volt a' Szavója ellen szándéklott megrohanással.

SPANYOLORSZÁG.

National levelezője Madridbul jan. 21. „Itt külsőleg már minden csöndes, tompa hallgatás uralkodik a' nagy hadzaj után, azonban csak utcákon és nyilvános helyeken: palotákban és politikai társalkodás-körökben rettenetes a' mozgás. A' mai és tegnapi kamarai ülések után ítélve Llauder eltávoztatása multhatatlan szükségé vált 's nem látszik egyéb hátra az alkalom és módnál. Engedvényeket fognak hihetőleg Llaudertől sürgetni ollyakat, minőkre karakterénél fogva nem állhat, hogy így, ha nem adják is ki egyenesen utlevelét, legalább ő maga legyen kénytelen lemondani. — Erre a' Moniteur február. 2kán Bayonnebul telegraph útján kapott jelentés után ezt közli. „Jan 25kén a' király gen. Llauder lemondását elfogadá. A' hadminisiterium ideiglen Martinez de la Rosa urra biztatott. — Csönd és nyugalom a' városban. — A' kiköltözött 2dik könnyű ezred folytatja útját Navarra felé, csöndesen 's minden háborgás nélkül.“ — Mi egyenes célja lehet a' 18ki zendülésnek, vagy közelebb mellyik politikai párt által támáztatott, erről sokféle ágaznak a' vélemények. A' Mensagero de las Cortes, mell-

az: 18
szavá
egy c
leghib
párt k
vai ez
bennü
hiszik
széles
's kik
látnak
Mi ez
észre
ban,
élünk
besen
tapho
va: a'
het,
elég a
ságot
czikk
tosítás
gon,
— E'
zö, n
hogy
consti
vissza
kamar
gyatá
consti
A' sp
igen
tudatl
ségtü
Külön
pett a
nyilvá
be. —
benne
egym
Az eg
egyett
re. —
ki ed
sereg
— Ca
és lov
dulják
nem in
lembe
del R
patjáb
is me
hadat

az 1812ki constitutiót visszaállítani kívánó párt szavát viszi, mingyárt más nap a' zavargás után egy cikkelyt közölt, mellyből többek közt még legkihíhetőbbnek látszik, mikép a' zendülést e' párt kelesztette volna. A' cikkely kezdeti szavai ezek: „A' fürgeteg után, melly egy idő óta bennünket fenyegetett, 's melly mint némelyek hiszik, már ki is adta erejét, ime ma teljes szélesend van. E' derület azonban csak színleges, 's kik közép belátással bírnak is, borongásokat látnak az égen 's tartós szép időt nem ígérnek. Mi ennél még többet mondunk: ugy vesszük észre, mintha mindenki háborgást érzene magában, ugy látjuk, mintha e' nyugalom, mellyben élünk, mintegy bizonyos előjele volna egy sebesen kitörő új zivatarnak. De hagyjuk e' metaphorákat, 's allegoriákat; egyenesen kimondva: a' ministerium egyenetlenségnek látszik. Meglehet, ez csalódás; azonban már ez egyedül is elég a' leggonoszabbat, általános bizodalmatlanságot t. i. és nyugalom-háborítást, okozni.“ A' cikkely további részeiben több szabadság, biztosítás 's több ef. említették épen olly színben és hangon, minő a' mult napi támadásban jelentkezett. — E' constitutói párt, megjegyzi egy levelező, most újra erősödik; sokan ugy vélekesznek, hogy nemzeti becsület kívánja meg az 1812iki constitutionak, ha mingyárt csak egy napra is visszaállíttatását 's aztán a' most fenálló két-kamarai rendszernek némi javításokkal jóváhagyatását. A' városikatonaság nem kívánja ugyan e' constitutiót, de élénken ohajt több szabadságot. A' spanyolok valóban, mint magok is mondják, igen furcsa nép, mellyben nagy büszkeség és tudatlanság csudálatos módon egyesül a' függetlenség-tüzes érzetével 's némi szabadsági fogalmakkal. Különös, hogy a' királyné mind e' zavargás közepett a' legderültebb kedvű, eljár játékszinbe, nyilvános táncmultságokba, hangversenyekbe. — Alcovendas falu nagy örömmel fogadá a' benne megszállott 2dik sorszredet, 's két ejjel egymásután az egész falu ki vala világítva. — Az egész zavargás alatt 18kán, különös, hogy egyetlenegy szó sem hallatszott d. Carlos részére. — Bayonnei levelek szerint gen. Lorenzo, ki eddig olly hasznos szolgálatot tön az éjszaki seregnél, Cuba sziget kormányzójává neveztetett. — Cadix és Sevilla vidékin fegyveres csapatok és lovas guerillák keletkeztek, kik a' környéket dulják 's a' tartományt a' királyné ellen lázítják; nem írják azonban: republicai vagy carlosi szellemben é? — Aspiroz y Jalon ezredes Huerta del Rey mellett Merinoval megütközött 's csapatjából 41et vagdalt le: maga Merino ez uttal is megfutott. — Burgosban a' kormány egy új hadat szándékozik összegyűjteni, ha lehet 20,000

emberig, melly az Ebro folyamnál örvonalt képezzen. Mondják a' királyné a' hadminister társaságában maga is e' vidékre szándékozik utazni 's talán az éjszaki tábort is meglátogatni.

TÖRÖKORSZÁG.

Alexandriából érkezett levelek dec. 3ról szomorunak írják e' város állapotját, az ott dühöngő mirigy végett. A' lakosok többnyire házaikba zárkoztak; azon utcák körül, mellyekben a' ragadvány uralkodik, örvonatok állítottak. Éjjel a' szövénének, mellyeket a' katonaság hordoz, borzasztó tekintetet adnak a' városnak. 10 orvosból álló biztosság állott össze helyes rendszabásokról értekezni. Még a' külvárosokban is pusztított a' mirigy; a' lakosok mindenféle szétfutottak, a' kereskedésnek hire sincs, még a' nyilvános munkáknál is megszűnt a' dolog. — Későbbi tudósítások szerint az alkirály híret vette, hogy egész Hedsas és Jemen meghódolt seregeinek. Ibrahim basa ezen idő közben Jeruzalemben tartózkodik ujoncz-fogadás végett. — Persiából a' legújabb hírek nyugtalanítólag szólnak. A' polgár háboru öt koronakövetelő testvér közt lobog teljes lángban az iszonyat minden kíséretivel. A' smyrnai ujság e' tekintetben azt mondja, hogy egész Persia a' legszörnyűbb belháborgás martaléka kezd lenni, melly a' szék megürültével az elhunyt schach öt versenygő fia közt támadt, kik fejenként arra törnek. Ezen követelők egyike már megöletett. Az orosz követ a' teherani udvarnál igen nagy bosszusággal hagyta el Tubrist, 's e' városban már hirül esett, hogy orosz seregek közelítenek Grusia (Georgia) szélei felé, Kriván tartomány megrakatására, miglen mint mondják, az új persa kormány azen fizetéseket képes lesz biztosítani, mellyekkel az elhunyt schach az utolsó háboru következtében Russziának adósa maradt. Az angol követ, a' naponként történő gyilkosságok daczára is helyben maradt, 's különféle utakon tudósításokat küldözget kormányához a' dolgok valódi állásáról. Azonban hihetőleg, míg ezek megérkeznek Londonba, Persia legszebb tartománya elpusztuland. — Konstantinápolyi híreknél fogva jan. 7ről Alexandriában a' mirigy szünni kezd a' kormány által ellene tett helyes rendszabályok következtében. —

Belgrádból jelentik, hogy Serviában jan. 19kén zendülő mozgások ütöttek ki, mellyeket a' nagyok közül néhányan azon szándékból támasztottak, hogy elragadván Milos hgtól a' kormányt, azt fíjanak, Milan herczegnek adnák által. E' hírek, mellyek eleinte hitelesség nélkül szállongottak, azóta egészen megvalósultanak, de azon módosítással, hogy csak néhány kapitány és knyecz lovalá föl a' népet, 's ezek is épen olyanok vol-

tak, kik Milos hg iránt legtöbb köszönettel tartoztak. Azonban Milos tüstént a' zendülök ellen küldé Milan herceget, 's az elég szerencsés is volt végképen elszélyeszteni a' zendülőket. E' tudósítások azt is említik, hogy a' nép a' zendülök közül számosat elfogott futokban, 's megkötözve Kragujevaczra hozta. A' nép tehát a' herceg mellett nyilatkozott. — A' Morning Herald hirei szerint dec. 16ról a' szultán egy új gőzhajóval Odessából igen igen gazdag ajándékokat nyert az orosz czártól. Azon biztosság részire, melly az angol kormány költségein az Eufrateshez menend, hogy ott az India és Europa közt létesítendő gőzhajózásra előkészületeket tegyen, a' megkívánt Hatischerif (útlevél) már ki van adva. Anglia e' szíveségért azt volt kénytelen ígérni, hogy az aegyptusi basát fenvágyu terveiben segíteni és támogatni nem fogja. — Jan. 31ki hírek szerint a' szerviai háborgások csekély jelentésűek voltak 's már teljesen lecsillapultak 's Milos, okosan engedve megbékült elleneivel.

AMERIKA.

Andre Santa Cruz, Bolivia elnöke aug 6kán bocsátotta évi küldeményét a' kamarákhoz. E' küldemény békesnek 's boldognak festi a' republica állapotját, leírja haladását mind a' kereskedésben, mint az iparban, mind teljes barátságát valamennyi szomszéd statussal, még azokkal is, mellyek belső háborgásokkal vesződnek. Mig Peruban a' zavar tartott, fölszólították Bolivia: jöne segítségére az alkotmányos kormánynak; de épen azon pillanatban, midőn oda indulna e' segítség, hire jött, hogy megszűnt arra már minden ok, elhagyván a' zendülő seregek parancsnokaikat, 's kötelességeikhez térvén vissza. Gamarra general, Peru volt elnöke, hűveivel együtt Boliviában keresett 's talált menekvést. A' küldemény a' pénzügyre nézve azt mondja, hogy a' bevételek a' kiadásoknak teljesen megfelelnek, 's hogy a' republicának külföldön semmi adóssága már. — Montevideobul oct. 30ról azt írják, hogy Uruguay szélein Brazilia felé a' polgárháboru még folyvást dühöng. Lavalleja pártja nem olly szegény segédforrásokban, mint eleinte hívék, 's ennél fogva számos vesztesége daczára sem számolhatni ki: mikor és mikép fog e' küzdés megszűnni, mellyben a' republica minden fegyveres ereje részt vesz. Fructuoso Riveira, az elnök oct. 24én tért Montevideoba vissza, 's letette hivatalát. Don Carlos Anaga, a' tanácsi elnök, lett ideiglen utódja, de közönségesen hiszik, hogy ismét Riveira fog megválasztatni. — Aeguatorban is háborgások

uralkodnak. — A' Times egyik levelezője Philadelphiából dec. 6ról azt mondja, hogy az elnök küldeményének azon része, melly a' francia ügyről szól, egyenesen 's egyedül az elnök munkája, 's az úgy nevezett kabinet nagy része nem is szavazott mellette. T. i. az éjszakamerikai statusalkotmány szeriint ugyanott nincs tulajdonképen kabinet, hanem csak statutitoknokok; de az elnök föl van hatalmozva, hogy statutitkároknak, midőn tanácsosnak tartja, írásban vegye véleményüket. —

Az ujjorki Journal of Commerce jan. 1ről így ír Washingtonból: „Az elnök örömmel fejezé ki reményét, hogy Franciaországgal békében fog maradni. Ehezképest a' „mulhatlan háborunak,“ mit némellyek olly ahítva vártak, 's olly bizonyosnak tartottak, vége. Jackson maga barátinak értésükre adta: ő teljesen meg van győződve, hogy Franciaország a' szabad statusok iránt becsülettel fogja magát mutatni, honnan remélhetni, 's méltán, hogy nem lesz szükség ellenséges állásba helyezkednünk ezen ország ellen.“ Annyi hihető, hogy Lajos-Fülöp mindent el fog követni az adósság megfizetetésére, ha nem is magok az éjszakamerikai statusok végett, de hihetőleg önmagáért, 's azokért, kik ezen adósság részletes jegyeit magukhoz váltották. — Buenos-Ayresből oct. 23ról írják, hogy a' britt követ a' La Plata egyesült statusoknál 18án tartá ünnepélyes fogadtatását Buenos-Ayres tartomány ideigleni kormányozójánál. 11én azt végzé a' képviselőház, hogy 8 nap mulva a' 13dik törvényhozó gyűlés összejöttével elhatározott kormányzó választassék, 's addig a' képviselőház elnökére bizatott a' kormány ideiglen. Az elnök azonban e' végzésre azt nyilatkoztatá, hogy ámbár áldozatjába kerül az neki, még is híven teljesítendi az ország képviselőji határozatát, de csak úgy, ha az ország hathatósan fogja elősegíteni rendszabályit; különben tisztét, mellyet más föltétel alatt nem vállal el 's nem is folytathat, azonnal leteszi. A' képviselőház továbbá azt rendelé, hogy a' végrehajtó hatalomnak nem volt szabadságában az osztályozott adósság jegyei egy részét, mint folyó pénzt, fizetésül elfogadni. E' végzés által Branlio Costa ur, a' volt kormányzó, 388,316 dollarig ország adóssának nyilvánítatik, 's a' fő-pénzszedőnek meghagyatik ezen adósság behajtása. A' nyilvános lapok mindenkép megmutatni törekeshnek: mi bajos, sőt kínos állapotban van a' tartomány — Montevideoban a' kormánytól egy társaság engedelmet nyert Montevideo közelében olly színhely-fölállításra, hol bikaküzdések tartassanak.